

3. PŘÍRODA

Vyjmenovaná slova po „B“

Vyjmenovaná slova se pojí k obojetným souhláskám „b, f, l, m, p, s, v, z“.
(Můžeš si pomoci říkankou: **B**efeleme, **p**es se **v**eze.)
Jde o psaní „y/ý“ v kořeni daného slova.

1 Slova přepiš do sešitu i na tabuli a vyznač kořen slova.

BYT

LYŽE

MYSLIT

NETOPÝR

SÝR

VÝR

JAZYK

Vyjmenovaná slova po „B“

- být
- bydlet/bydlit
- obyvatel
- byt
- příbytek
- nábytek
- dobytek
- obyčej
- bystrý
- bylina
- kobyla
- býk
- babyka

Vlastní jména:

- Přibyslav
- Bydžov
- Zbyněk
- Zbyšek

2 a Přečti si všechna vyjmenovaná slova po „B“ a vysvětli jejich význam. b Nauč se je nazpaměť.

babyka

bystrý

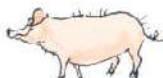
obyvatel

být

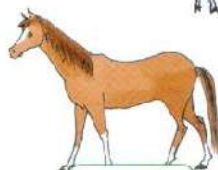
byt

dobytěk

obyčej

kobyla

bylina

nábytek

bydlet/bydlit

býk

příbytek

3 Přiřaď slova k fotografiím. Co by mohla slova označovat?

Zbyněk

Bydžov

Přibyslav

Zbyšek

PS Pracovní sešit 1: str. 18

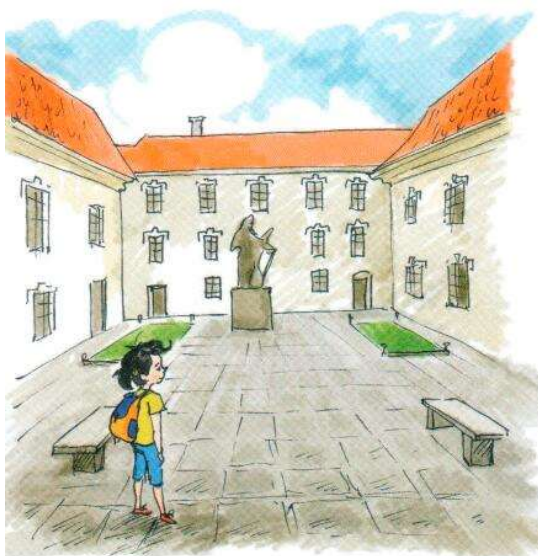
3. PŘÍRODA

Vyjmenovaná slova po „B“

4   Přečti si text, najdi všechna vyjmenovaná slova po „B“ a slova k nim příbuzná.

Ema byla u dědy a babičky na Vysočině. Vzali ji na výlet do nedaleké Příbyslavi. Krajina kolem byla nádherná, samé kopce a lesy, ve kterých najdete i babyku. V Příbyslavi je malý zámek. Není vůbec obyčejný. Dnes je v něm hasičské muzeum, takže je chráněn jako kulturní památka. Tamní obyvatelé jsou na to náležitě hrdí.

Ema se moc chtěla podívat dovnitř. To bychom měli, přitakával jí dědeček. Místnosti byly krásné, obložené dřevem a zajímavou koženou tapetou. Paní průvodkyně říkala, že kůže je z dobytka. Jenomže hovězí kůže se časem scvrkne, tak ji rozemleli a přidali k ní papír. Ema nemohla vůbec uvěřit tomu, že to dříve dokázali. Když ale slyšela slovo hovězí, úplně mu neporozuměla. Babička jí vysvětlila, že je to z kůže krav a býků. Procházeli postupně celým zámekem. Moc starobylého nábytku tam nebylo, zato si mohli prohlédnout hasičské vybavení. Za oknem pak Ema zahlédla zahrádku s bylinkami. Ptala se průvodkyně, co to je? Ta jí prozradila, že zahrádka je pana kastelána, který na zámku pobývá. Prý zde má svůj příbytek.

Na zámku žije kastelán pan Zbyněk Bystrý. Je tam ve dne v noci, aby mohl zámek hlídat. Je to jeho živobytí. V jedné hospodářské budově má i svůj byt. Není moc veliký, ale dá se v něm bydlet. Na zahrádce má své oblíbené byliny, a dokonce je funkční i jedna stáj, kde má svou milovanou kobyly.

Byl to nádherný výlet po českém kraji. Ema byla moc spokojená.

5 Pozor na tvary slovesa *být*! Doplň je vhodně do vět.

by bys bychom bych bylo nebyla být

Rádi _____ jeli na další zámek. Měl _____ nějaký vybrat. Ráda _____ na zámek někde v cizině. Co třeba hrad hraběte Dráculy v Rumunsku? To by _____ něco! Měl _____ být blízko. Já tam ještě _____. Určitě se *tam jednou podíváme. Jen si ho představuji v té krásné*

3. PŘÍRODA

Vyjmenovaná slova po „B“

4   Přečti si text, najdi všechna vyjmenovaná slova po „B“ a slova k nim příbuzná.

Ema byla u dědy a babičky na Vysočině. Vzali ji na výlet do nedaleké Příbyslavi. Krajina kolem byla nádherná, samé kopce a lesy, ve kterých najdete i babyku. V Příbyslavi je malý zámek. Není vůbec obyčejný. Dnes je v něm hasičské muzeum, takže je chráněn jako kulturní památka. Tamní obyvatelé jsou na to náležitě hrdí.

Ema se moc chtěla podívat dovnitř. To bychom měli, přitakával jí dědeček. Místnosti byly krásné, obložené dřevem a zajímavou koženou tapetou. Paní průvodkyně říkala, že kůže je z dobytka. Jenomže hovězí kůže se časem sevrkne, tak ji rozemleli a přidali k ní papír. Ema nemohla vůbec uvěřit tomu, že to dříve dokázali. Když ale slyšela slovo hovězí, úplně mu neporozuměla. Babička jí vysvětlila, že je to z kůže krav a býků. Procházeli postupně celým zámekem. Moc starobylého nábytku tam nebylo, zato si mohli prohlédnout hasičské vybavení. Za oknem pak Ema zahlédla zahrádku s bylinkami. Ptala se průvodkyně, co to je? Ta jí prozradila, že zahrádka je pana kastelána, který na zámku pobývá. Prý zde má svůj příbytek.

Na zámku žije kastelán pan Zbyněk Bystrý. Je tam ve dne v noci, aby mohl zámek hlídat. Je to jeho živobytí. V jedné hospodářské budově má i svůj byt. Není moc veliký, ale dá se v něm bydlet. Na zahrádce má své oblíbené byliny, a dokonce je funkční i jedna stáj, kde má svou milovanou kobyly.

Byl to nádherný výlet po českém kraji. Ema byla moc spokojená.

5   Pozor na tvary slovesa *být*! Dopln je vhodně do vět.

by

bys

bychom

bych

bylo

nebyla

být

Rádi _____ jeli na další zámek. Měl _____ nějaký vybrat. Ráda _____ na zámek někde v cizině. Co třeba hrad hraběte Drákuły v Rumunsku? To by _____ něco! Měl _____ být blízko. Já tam ještě _____. Určitě se tam jednou podíváme. Jen si ho představuji v té krásné krajině, musí _____ nádherný!

PS Pracovní sešit 1: str. 18 až 20

Vyjmenovaná slova po „B“

6 a Vyjmenovaná slova se pomíchala s dalšími slovy. Najdi je a správně je všechna seřaď. b Chybí některé vyjmenované slovo?

BýtOVCEkobyłaSTŮLbydlitVESbabykaPLOTbýkPASobyvatelSENObytLESY
PřibyslavLENbylinaSENbystrýVEŠpříbytekOVESdobytekALEŠnábytekKOLO
obyčejMÍSAZbyněkJAROBydžovHÁJZbyšek

7 Pozor na významy slov. Někde se píše „i“ a jinde „y“. Dokážeš správně doplnit slova z nabídky?

Chtěla bych _____ na horách.	×	Nikoho by neměli _____.
Budeme _____ u známých.	×	Pokrývači musí _____ střechu.
Některé hrady _____ husité.	×	Musím si _____ mobil.
Kvůli oteplování _____ ledovců.	×	Babička _____ mravence v kuchyni.
Na cestu nám _____ málo peněz.	×	Táta _____ ptačí budku.
Kryštof _____ svou práci.	×	Hodiny _____ osmou hodinu.
Ve škole jsem _____ vědomosti.	×	Klopýtl jsem a pěkně jsem si _____.

Nabídka:

NABÝT
(získat něco – majetek)

NABÍT
(natlouci si, nabít zbraň)

DOBÝT
(zmocnit se)

DOBÍT
(doplnit baterii)

ODBÝT
(ledabyle provést práci)

ODBÍT
(odtlouci)

POBÝT/POBÝVAT
(někde zůstat)

POBÍT
(tlouci do něčeho, obložit)

ZBÝT
(zůstat)

ZBÍT (ztlouci)
SBÍT (poličku)

BÝT (existovat) **BÍT (tlouci)**

UBÝT (zmenšit se) **UBÍT (usmrtit)**

8 Dopln do slov správné „i/y“. Přepiš prvních pět vět do sešitu.

Do třídy přib____l nový žák. Chtěl b____ch se vydat do Afriky. Hodiny odb____ly půlnoc. Pob____t u moře je velice příjemný. Cestou domů se mi vyb____l mob____l. V chatě b____li večer komáři. V lednici záhadně ub____vá jídlo. Myslivec nab____l pušku. Na talíři mu zb____lo ještě hodně omáčky. Půjdu do lesa, ab____ch mohla sb____rat šišky. Musíme nab____t nové vědomosti v anglickém jazyce. Hráli jsme odb____jenou. Strop je b____lý.

PS Pracovní sešit 1: str. 18 až 20

3. PŘÍRODA

Vyjmenovaná slova po „B“

9 Ke kterému vyjmenovanému slovu patří tato příbuzná slova?

živobytí

obydlí

obývat

býček

ubytovat

bytosť

bydlení

obývací

býkovec

ubytování

zbytek

bydlo

obyvatelstvo

býčí

bytový

?

?

?

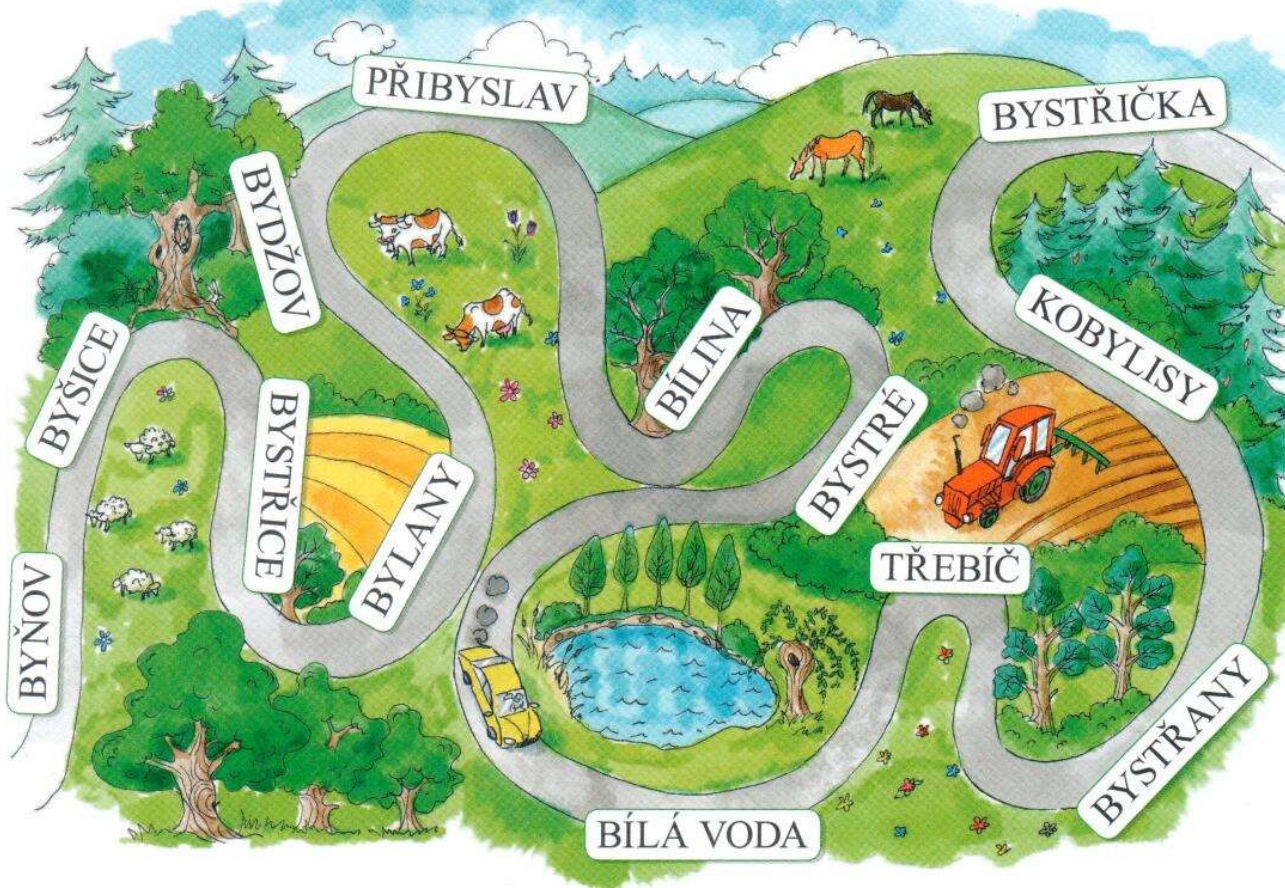
?

?

10 Doplň do textu správné „i/y“. Věty přepiš do sešitu.

Naše česká př__roda je plná krásn__ch luk a hájů. U lesů jsou větš__nou i pastviny pro dob__tek. Pasou se tam b__ci, krávy, ovce, ale i koně a kob__ly. Všichni jsou b__ložravci. Jed__ trávu a b__lí. Pak už na pastvinách nezb__vá skoro n__c, proto se musí přemíšťovat na j__ná místa.

11   Najdi na cestě všechny názvy měst, kde se píše „y“. Se slovy vytvoř věty a ty napiš do sešitu.

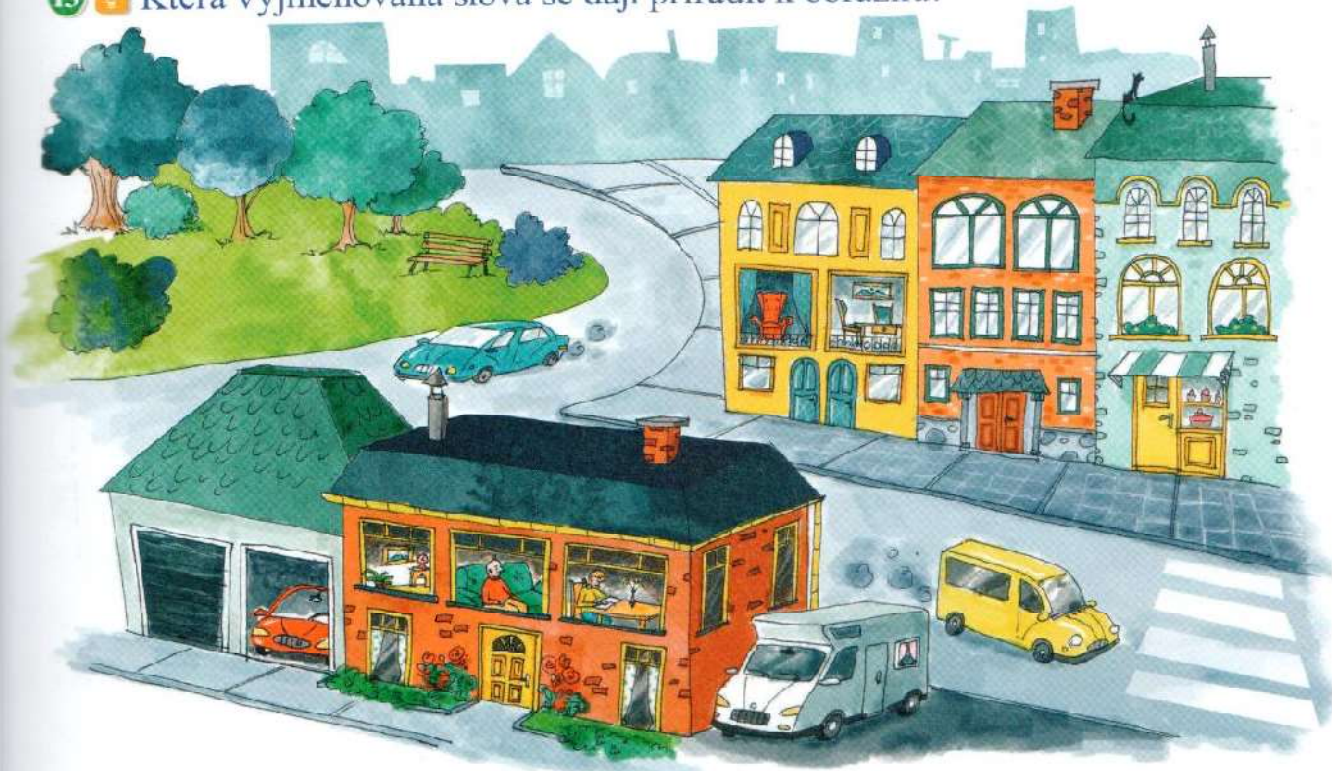
PS Pracovní sešit 1: str. 18 až 20

Vyjmenovaná slova po „B“

12 Vyber vhodná slova do vět.

V chlebníku (zbývá/zbívá) pečivo. Liška (Bystrouška/Bistrouška) je pohádková postava. Chtěl (bich/bych) jet k moři. (Pobít/Pobyť) u moře mi prospěje. Na koně mám malý (byč/bič). (Nabíjím/Nabýjím) si mobil. I kozy spásají (býlí/bílí). Náš (bit/byt) je (bílý/býlí). Chci na stěnu (přibýt/přibít) policičku. Do knihovny mi (přibily/přibyly) další knížky. Louky jsou plné (kobylek/kobilek).

13 Která vyjmenovaná slova se dají přiřadit k obrázku?

14   Najdi chyby v textu. Zdůvodni správný pravopis.

Mám krásný slabykář. Do koupele si dávám bylinkovou vůni. Ve vajíčku je býlek i žloutek. Hráli jsme odbýjenou. Chtěla bich mít samé jedničky. Hodiny odbíjejí šest hodin. V údolí pobíhá byzon. Náš mixér je rozbytý. Mezi koření patří i hřebíček. Kopretina je býlá.

15   Doplň vhodné „i/y“.

B__la bouřka. Sb__rám b__liny.
Líbí se mi starob__lý náb__tek.
Papoušek sedí na b__dýlku.
Mám hodně hřeb__ků. Čas
rychle ub__há. Políb__l jsem
maminku. Cesty se sb__hají.
Znám přib__slavský zámek.
Vodník je pohádková b__tost.

PS Pracovní sešit 1: str. 18 až 20

Vyjmenovaná slova po „L“

- slyšet
- mlýn
- blýskat se
- polykat
- plynout
- plýtvat
- vzlykat
- lysý
- lýtko
- lýko
- lyže
- pelyněk
- plyš
- (plytký, slynout, Volyně)

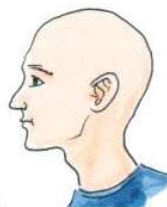
lýko

plynout

vzlykat

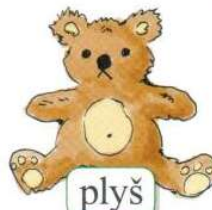
lysý

blýskat se

polykat

plyš

slyšet

pelyněk

plýtvat

lyže

mlýn

lýtko

1 a Přečti si všechna vyjmenovaná slova po „L“ a vysvětli jejich význam. b Nauč se je nazpaměť.

Nevíš, co znamená plytký a slynout?

Plytký označuje něco mělkého nebo povrchního, bezvýznamného.

Slynout znamená stát se slavným, být proslulý.

2 Doplň správné „i/y“. Pravopis zdůvodni.

Na dvoře běhá sl__pka. Ve městě je pl__árna. V létě l__žeme zmrzl__nu.
Mám problém s pol__káním. Za bouřky se bl__ská a hrom je sl__šet
zbl__zka. Doma máme ml__nek na kávu. Anežka smaží l__vance. Dostala
sladké l__zátka. Klaun si l__čí obl__čej. L__kožrout je vel__ce škodl__vý.
Navštívíme město L__sá nad Labem. Namohl si l__tkový sval.

PS Pracovní sešit 1: str. 21 až 23

Vyjmenovaná slova po „L“

3   Přečti si text, najdi všechna vyjmenovaná slova po „L“ a k nim slova příbuzná.

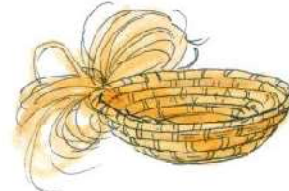
Tomův tatínek chtěl překvapit maminku a k jejich výročí jí koupil krásné lyžování na ledovcích v Alpách. Slyšel, že je to úžasný zážitek. Přišel domů, přinesl luční květinu ovázanou lýkem a oznámil to mamince. Maminka jen polykala slova štěstí.

Dole v krajině je hodně zeleně, bylin, jako je pelyněk. V dáli se blýskají špičky ledovců anebo zahlédnete úplně lysé hory. Voda z hor stéká do říčky a tam voda plyne dál. Doputuje až ke krásnému mlýnu, který však neslyne právě dobrou pověstí. Povídá se, že tam straší.

Tom se už nemůže dočkat a bere si s sebou svého plyšáka. Jeho sestřička ještě lyžovat neumí. Zůstane s maminkou v hotelu. Rozhodně nebudou plýtvat časem a vzlykat na pokoji. Budou chodit na procházky a koupat se ve vyhříváném bazénu, samozřejmě pro batolata, ten je plytký. Takže hurá na krásný prodloužený víkend!

4 Které slovo z nabídky se nejlépe hodí do vět? Věty napiš do sešitu.

- V dáli se _____. × Teta mi je hodně _____.
V pohádkách bývá _____. × Mlynář musí _____ obilí.
Děda má _____ hlavu. × Kočka se ke mně _____.
Koupíš si na hory nové _____? × Náš pes mi často _____ ruce.
Prostírání je z _____. × Dívky se ráno _____ před zrcadlem.
Na vodě pluje _____. × Na zahradě nám roste _____.

Nabídka:

MLÝN
(mlýnek)

MLÍT
(kávu, obilí)

LYŽE
(na lyžování)

LÍŽE
(olizuje)

LÝČÍ
(z lýka)

LÍČÍ SE
(maluje se)

LYSÁ
(holá)

LÍSÁ SE
(tulí se)

LYSKA
(vodní pták)

LÍSKA
(keř)

BLÝSKÁ SE
(blesky, třpytí se)

BLÍZKÁ
(vesnice, osoba)

PS Pracovní sešit 1: str. 21 až 23

3. PŘÍRODA

Vyjmenovaná slova po „L“

5 Přiřaď slova ke správnému vyjmenovanému slovu.

vzlykot

lýkovec

mlynář

splývat

mlýnice

lyska

lyžař

lysinka

oplyvat

pelyňkový

plyšový

lýtkový

blýskavé

slyšitelný

lýčený

plyn

polykání

vzlykání

neslýchaný

lyžařský

6   Vymysli věty s těmito slovy. Věty napiš do sešitu.

VYSLÝCHAT

ROZPLYNOUT

LYSOHLÁVKA

PLÝTVAT

7 Najdi v textu chyby a oprav je.

Lybor jel dnes do Kolýna. Volině je krásné město. Lytvínov hrál proti Ostravě. V kočárku vzlikalo malé dítě. Nasbíral zralé malyny. Vezmi si lynkovaný sešit. Peliňkový čaj je moc dobrý. Budu navštěvovat lyžařský kurz. Čas pline jako voda. Topíte zemním plynem? Slišíš ty cvrčky? Uklid', ať se to tu jen blíská! Chci si koupit nového plišáka.

8 Dopln správné slovo z nabídky, uprav jeho tvar nebo použij slovo příbuzné.

_____ je keř, který kvete brzy na jaře. Během plavání jsme se učili _____. Herci se musí _____. Křeslo je celé z _____. Dostala jsem _____ náhrdelník. Prosím, už _____! Slovenský kraj je nám _____. Některé kopce jsou _____. Zpěv patří k _____ umění. Máme doma _____ kotel. V zimě bývá _____.

BLÍZKÝ, LIDOVÝ, VZLYKAT, PLÍSKANICE, SPLÝVAT, LÍSKA, PLYŠ, BLÝSKAT SE, LYSÝ, PLYN, LÍČIT SE

9 Co je na obrázcích? Slova použij ve větách.

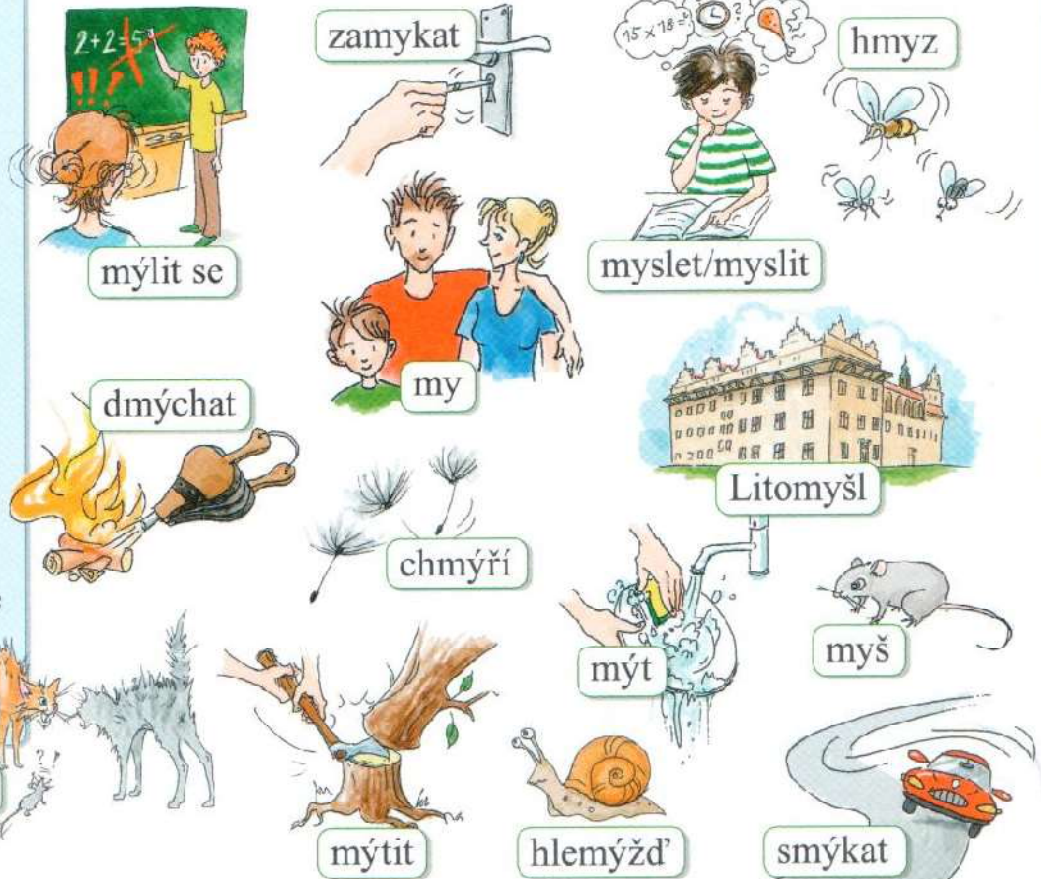
PS Pracovní sešit 1: str. 21 až 23

Vyjmenovaná slova po „M“

Vyjmenovaná slova po „M“

- my
- mýt
- myslet/myslit
- mýlit se
- hmyz
- myš
- hlemýžď
- mýtit
- zamykat
- smýkat
- dmýchat
- chmýří
- nachomýtnout se
- Litomyšl (Kamýk)

1 a Přečti si všechna vyjmenovaná slova po „M“ a vysvětli jejich význam. Každé slovo použij ve větě. b Nauč se vyjmenovaná slova nazpaměť.

2 Která slova z nabídky se nejlépe hodí do vět? Věty napiš do sešitu.

_____ pojedeme na výlet.	×	Buď' na ně _____!
Musíme si často _____ ruce.	×	Budu _____ brzy narozeniny.
Marie si _____ vlasy.	×	Ta paní je moc _____.
Často se v něčem _____.	×	Podej _____ atlas.
_____ všechny nakažené stromy.	×	_____ duchy z domů.

Nabídka:

VYMÝTIT
(vykácel)

VYMÍTAT
(dostat pryč, vyhnat, vypudit)

MÝT
(oplachovat)

MÍT
(vlastnit)

MYLA
(oplachovala)

MILÁ
(příjemná)

MY
(všichni)

MI
(mně)

MÝLÍ
(plete se)

MILÝ
(příjemný)

PS Pracovní sešit 1: str. 24 až 26

3 Přečti si text a najdi všechna vyjmenovaná slova po „M“ a slova k nim příbuzná.

Ema s Tomem se v knihovně nachomýtlí k jedné přednášce o Bedřichu Smetanovi. Tom si myslel, že jde o spisovatele, ale mylil se. Ema mu řekla, že je to hudební skladatel, protože jí maminka doma pouštěla jednu z jeho oper. „My tady nemůžeme zůstat,“ strachovala se Ema. „Ale můžeme, jen musíme být jako myšky,“ řekl jí Tom.

Zjistili, že se Smetana narodil v Litomyšli a zemřel v Praze.

Za svého života složil mnoho oper a symfonickou báseň *Vltava* ze sbírky *Má vlast*. Na konci si poslechli i ukázkou. „Slyšíš Emo, jak ta řeka sebou smýká, bublá a skáče přes kameny?“ „Ano, jako by spěchala. A chvíli je zase jako hlemýžď.“ „Jé, teď je to, jako by si tam někdo myl ruce a jen šplouchal do vody.“ „To máš pravdu, Tome. Jú, teď tam bzučí hmyz.“ „Nebzučí tam, ale tady, létá kolem tebe,“ dodal Tom a smál se.

Přednáška skončila a všichni museli odejít, protože se už knihovna zamykala. Děti byly nadšené: I když nebyly v přírodě, slyšely ji.

- a Která vyjmenovaná slova po „M“ se v textu neobjevila?
 b Pusťte si ve třídě v textu zmíněnou hudební ukázkou a schválně, co tam uslyšíte vy.

4 Doplně do vět správné „i/y“. Prvních pět vět přepiš do sešitu.

M__lan si m__je auto. Kovář rozdm__chal oheň. Raketa m__ří do vesm__ru. Venku poletuje chm__ří. Chci m__t plyšáka m__šáka. Byl to veliký om__l. M__lena nemá ráda hm__z. Na m__tině byla srnka. Jedeme do Vysokého M__ta. Máme doma m__čku na nádobí. Každý se jednou zm__lí. Dostal jsem sm__k. K houslím potřebuješ sm__čec. Rozbil keram__ckou m__sku.

Vyjmenovaná slova po „M“

5 Věty se pomíchaly. Jak mají být správně? Vysvětli jejich význam.

Veselá mysl, myši mají pré.

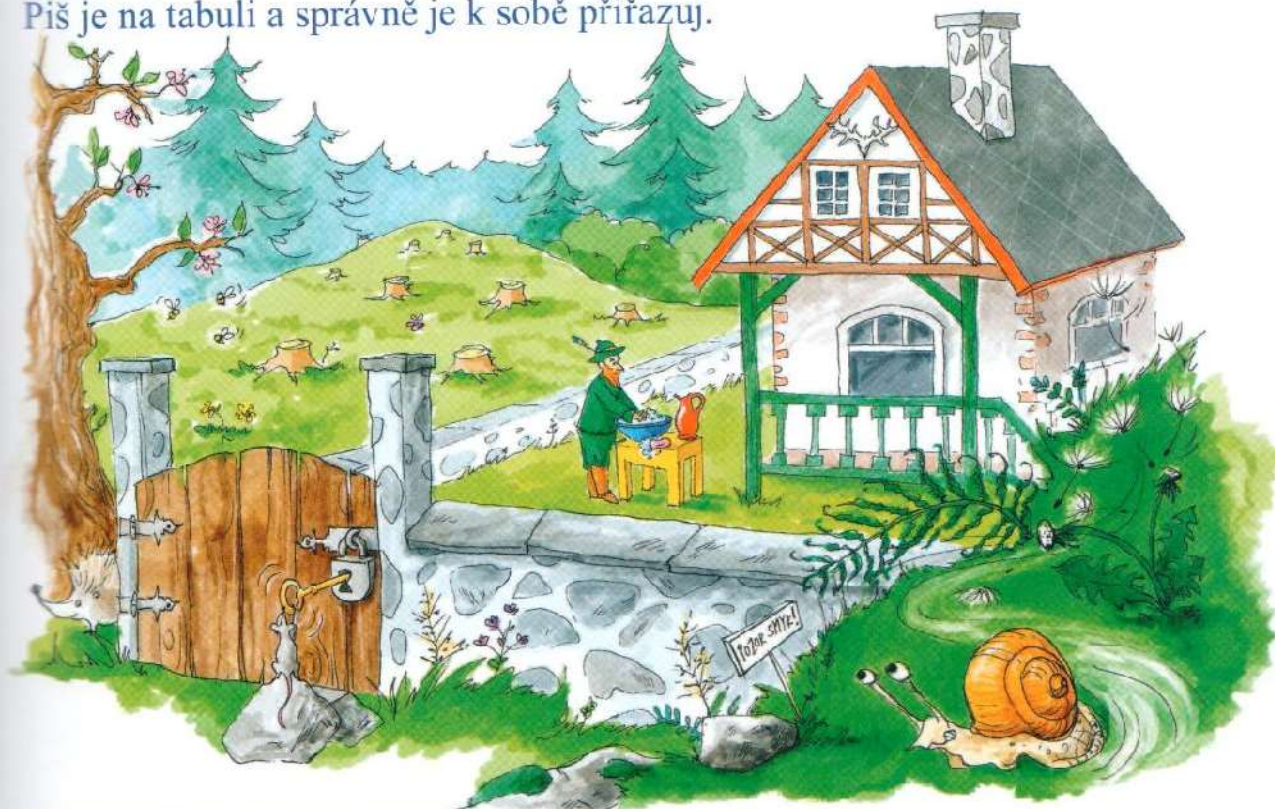
Když kocour není doma, myje.

Mýlit se a vlk za dveřmi.

Ruka ruku je lidské.

My o vlku půl zdraví.

6 Najdi v obrázku vyjmenovaná slova po „M“ a slova k nim příbuzná. Piš je na tabuli a správně je k sobě přiřazuj.

7   Které slovo se hodí do vět? Zdůvodni pravopis.

Podáš (mi/my) knihu? Oheň se musí (nachomýtnout/rozdmýchat).
(Mi/My) jsme moc šťastní. Pojedeme do (Lytomišle/Litomyšle). (Kamik/Kamýk) je městská čtvrť a také lcs v Praze. Koupil jsem si novou (miš/myš) k počítači. Nechci být (namišlený/namyšlený). Pořídili jsme na zahradu (hmizí/hmyzí) hotel. (Smičec/Smyčec) se musí správně napnout.

8 Vytvoř slova. Tvar každého slova přizpůsob a použij ho ve větě.

do o
vy myl ne
s u
vy/vý do
ú mysl ne
pro po

PS Pracovní sešit 1: str. 24 až 26